

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SŽa/16/2016
Identifikačné číslo spisu:	1015200596
Dátum vydania rozhodnutia:	12.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1015200596.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: U. W., štátna príslušnosť: Ruská federácia, naposledy bytom na území Slovenskej republiky: L., zastúpená: Advokátska kancelária G&G IURISCONSULTI, s.r.o., Šancová 48, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície, Hrobáková 44, 852 42 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.01.2015 č. p.: PPZ-HCP-BA2-2015/000716-011, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/93/2015-92 zo dňa 08.03.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/93/2015-92 zo dňa 08.03.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.01.2015 č. p.: PPZ-HCP-BA2-2015/000716-011 s odôvodnením, že súd vyzval žalobkyňu na odstránenie vád žaloby uznesením zo dňa 03.08.2015, na čo žalobca nereagoval. Podanie JUDr. K. O. súd neprijal, nakoľko nie je zástupcom podľa § 250a O.s.p. Podanie advokáta žalobcu zo dňa 08.03.2016, doručené súdu na pojednávaní, je vyjadrením žalobcu k vyjadreniu žalovaného. Krajský súd uviedol, že postupoval v súlade s § 250d od. 3 O.s.p. a konanie zastavil.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala včas odvolanie žalobkyňa z dôvodu, že v konaní došlo k vade podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, t. j. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Žalobkyňa odvolanie odôvodnil tým, že žalobou zo dňa 07.04.2015 podanou na krajskom súde sa domáhala, aby súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. p.: PPZ-IICP-BA2-2015/000716-011 zo dňa 26.01.2015, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda č. p.: PPZ-HCP-BA8-547-007/2014-Ž zo dňa 30.09.2014 a odvolanie účastníka zamietnuté. Žalobkyňa sa súčasne domáhala zrušenia prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu (Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda) č. p.: PPZ-HCP-BA8-547-007/2014-

Ž zo dňa 30.09.2014, ktorým správny orgán prvého stupňa rozhodol o zrušení trvalého pobytu žalobcu na päť rokov na území SR.

Žalobkyňa v odvolaní poukázala na to, že uznesením krajského súdu zo dňa 03.08.2015 jej bolo uložené, aby v lehote do 15 dní od obdržania uznesenia doplnila žalobu zo dňa 07.04.2015 o tieto náležitosti:

- vyjadrenie, v akom rozsahu sa rozhodnutie alebo postup správneho orgánu napadá, doplnenie dôvodov, v čom žalobkyňa vidí nezákonnosť (nesprávnosť) rozhodnutia, alebo postupu správneho orgánu s uvedením konkrétnych ustanovení zákona, ktoré mal správny orgán porušiť.

Zároveň súd vyzval žalobkyňu, aby v lehote do 15 dní odo dňa doručenia predmetného uznesenia zo dňa predložila v zmysle ust. §250a OSP originál plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie žalobcu v konaní.

Žalobkyňa poukázala na to, že v odôvodnení uznesenia o zastavení konania zo dňa 08.03.2016, ktoré napáda odvolaním, bolo uvedené na strane 4. ods. 6, že zásielka sa súdu vrátila neprevzatá žalobkyňou.

Žalobkyňa uviedla, že prostredníctvom svojho zástupcu dňa 18.04.2016 nahliadla do spisu a zistila, že je pravdou, že dňa 09.10.2015 sa krajskému súdu vrátila zásielka pre žalobkyňu obsahujúca uznesenie zo dňa 03.08.2015, ako neprevzatá v odbornej lehote. Krajský súd sa však v napadnutom odvolaní nezaoberal tým, na akú adresu krajský súd Bratislava predmetné uznesenie zo dňa 03.08.2015 určené pre žalobkyňu zaslal. Žalobkyňa uviedla, že krajský súd dňa 18.09.2015 zaslal uznesenie zo dňa 03.08.2015 vyzývajúce žalobcu na doplnenie nedostatkov žaloby na adresu L., a to aj napriek tomu, že trvalý pobyt na území SR jej bol zrušený a rozhodnutia č. p.: PPZ-HCP-BA8-547-007/2014-Ž zo dňa 30.09.2014 a č. p.: PPZ-HCP-BA2-2015/000716-011 zo dňa 26.01.2015 sa stali právoplatnými vykonateľnými, najneskôr dňa 10.02.2015.

Žalobkyňa uviedla, že trvalý pobyt na území Slovenskej republiky bol zrušený ešte dňa 30.09.2014 rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda č. p.: PPZ-HCP-BA8-547-007/2014-Ž. V zmysle § 111 ods. 1 písm. p) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola povinná vycestovať do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia o zrušení trvalého pobytu, ak nie je oprávnený sa zdržiavať na území Slovenskej republiky z iného dôvodu.

Žalobkyňa uviedla, že žalobou žiadala, aby správny súd odložil vykonateľnosť rozhodnutia odporcu, pretože žalobcovi ako cudzincovi z hľadiska podnikateľskej činnosti a ako významnému investorovi na Slovensku hrozí závažná majetková ujma, resp. majetková škoda. Krajský súd vydal dňa 18.02.2016 oznámenie, ktorým nevyhovel žiadosti o odklad vykonateľnosti rozhodnutia odporcu č. p.: PPZ-HCP-BA2-2015/000716-011 zo dňa 26.01.2015. Na základe uvedeného je podľa žalobkyne možné dospieť k záveru, že rozhodnutie žalovaného sa stalo vykonateľným. Žalobkyňa sa nemôže zdržiavať na území Slovenskej republiky a vycestovala do Ruskej federácie v lehote uloženej právoplatným a vykonateľným správnym rozhodnutím.

Žalobkyňa uviedla, že priamo v žalobe požiadala o doručovanie všetkých písomností na adresu: L. a následne žalobkyňa v podaní označenom ako „Zaslanie splnomocnenia“ zo dňa 27.08.2015 požiadala o doručovanie písomností na adresu pána JUDr. K. O., a to L.. Dňa 27.08.2015 JUDr. O. osobne podal na súd originál splnomocnenia udeleného žalobcom, ktoré ho splnomocňovalo na prevzatie všetkých druhov zásielok, ktoré sa dotýkajú žalobkyne, ako aj tých, ktoré sú určené do vlastných rúk žalobkyne.

Žalobkyňa má za to, že súd mal doručovať všetky písomnosti pre žalobkyňu vrátane uznesenia zo dňa 03.08.2015 na adresu L.. Žalobkyňa sa popísaným postupom súdu nedozvedela ani nemohla dozvedieť o tom, že jej bolo na adresu právoplatne zrušeného pobytu v SR doručované súdne rozhodnutie, ktorým súd vyzval žalobcu v lehote 15 dní od doručenia predmetného uznesenia na odstránenie nedostatkov žaloby. Krajský súd nedoručoval žalobkyňu písomnosti na adresu, ktorú uviedla priamo v žalobe ako adresu pre doručovanie.

Žalobkyňa zdôraznila, že napriek procesnému pochybeniu súdu pri doručovaní písomností určených pre žalobcu, dňa 18.09.2015 prostredníctvom všeobecného splnomocnenca JUDr. K. O. podala podanie označené ako „K doplneniu žaloby a vyjadrenie k nariadeniu pojednávania“ a dňa 28.09.2015 doplnenie žaloby a zaslanie ďalšieho plnomocnenstva.

Má za to, že postupom krajského súdu pri doručovaní písomností pre žalobkyňu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, žalobkyňa nebola riadne poučená a nemohla sa z objektívnych dôvodov bez svojho zavinenia oboznámiť s obsahom výzvy na odstránenie nedostatkov a tieto súdom konštatované nedostatky v lehote určenej súdom odstrániť.

Žalobkyňa je toho názoru, že súd svojim postupom znemožnil konať pánovi O. v jeho mene. Súd neoprávnene nepovolil nazerať do spisu, nakoľko zástupca na doručovanie mal právny záujem vo vyššie uvedenej veci ako splnomocnený zástupca žalobcu.

Na základe uvedenej skutkovej a právnej argumentácie žalobkyňa žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd zrušil v celom rozsahu uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu navrhol potvrdiť. K dôvodom zastavenia konania s poukazom na to, že týkajú postupu krajského súdu sa nevyjadril, podrobne však popísal postup správneho orgánu I. stupňa, ako aj odvolacieho orgánu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia, pričom uviedol, že pobyt žalobkyne bol prehodnotený na základe podnetu Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii, oddelenia operatívnej činnosti a vyšetrovania Stred Banská Bystrica. Následne boli preverené okolnosti na základe, ktorých bolo vydané potvrdenie o tom, že žalobkyňa bude významným prínosom pre Slovenskú republiku. V odvolacom konaní taktiež správny orgán vykonal všetky kroky, aby riadne vec preveril. Pre doplnenie uviedol, že trvalý pobyt na päť rokov podľa ust. § 43 ods. 1 písm. e) zákona o pobyte cudzincov sa povoľuje v špecifických prípadoch a podklad pre jeho udelenie je vždy potvrdenie štátneho orgánu, ktoré je riadne podložené príslušnými podkladmi. Podľa názoru žalovaného, ak žalobkyňa má záujem podnikáť na území Slovenskej republiky môže využiť aj iný druh pobytu, napr. prechodný pobyt na účel podnikanie. Žalobkyňa môže kedykoľvek pricestovať na územie Slovenskej republiky a nemá žiadne obmedzenia, ktoré jej vtom bránili. Je predpoklad, že ak je strategickým investorom, neexistujú ani finančné bariéry, ktoré by mu bránili v prípade jej záujmu zlegalizovať si iný druh pobytu na území Slovenskej republiky. Zároveň uviedol, že na povolenie pobytu na území Slovenskej republiky nie je právny nárok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu, došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu (§ 214 ods. 2 písm. c/, písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku) a išlo o posúdenie právnej otázky zastúpenia, resp. interpretáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 07.04.2015 domáhala, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 26.01.2015, ktorým bolo rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Dunajská Streda z 30.09.2014, č.p.: PPZ-HCP-BA8-547-007/2014-Ž o zrušení trvalého pobytu na päť rokov na území Slovenskej republiky potvrdené a odvolanie účastníka konania zamietnuté. Súčasne sa domáhala zrušenia prvostupňového správneho orgánu.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/93/2015-13 zo dňa 03.08.2015 bolo žalobkyni uložené, aby v lehote do 15 dní od obdržania uznesenia doplnila žalobu zo dňa 07.04.2015 o tieto náležitosti: vyjadrenie, v akom rozsahu sa rozhodnutie alebo postu správneho orgánu napadá, doplnenie dôvodov, v čom vidí nezákonnosť (nesprávnosť) rozhodnutia, alebo postupu správneho orgánu s uvedením

konkrétnych ustanovení zákona, ktoré mal správny orgán porušiť.

Zároveň krajský súd vyzval žalobkyňu, aby v lehote do 15 dní odo dňa doručenia predložila v zmysle ust. § 250a O.s.p. originál plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie žalobkyne v konaní.

Uznesenie krajského súdu č. k. 5S/93/2015-13 zo dňa 03.08.2015 bolo žalobkyni doručované na adresu: L.. Zásielka sa krajskému súdu vrátila neprevzatá žalobkyňou v odbernej lehote.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že krajskému súdu bola dňa 24.11.2015 doručená plná moc na zastupovanie žalobkyne udelená jej právnenému zástupcovi G&G IURISCONSULTI, s.r.o..

Krajský súd dňa 08.01.2016 vo veci vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a požiadal o predloženie administratívneho spisu žalovaného. Toho istého dňa krajský súd vyzval žalobkyňu prostredníctvom jej právneho zástupcu G&G IURISCONSULTI, s.r.o., aby sa v lehote 15 dní písomne vyjadrila, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania.

Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu G&G IURISCONSULTI, s.r.o. krajskému súdu dňa 05.02.2016 oznámila, že vyjadruje nesúhlas s rozhodnutím v uvedenej veci bez pojednávania. Nesúhlas s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania vyjadril dňa 16.02.2016 písomne aj žalovaný.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že krajský súd dňa 18.02.2016 nariadil vo veci pojednávanie na deň 08.03.2016 a predvolal právneho zástupcu žalobkyne G&G IURISCONSULTI, s.r.o. a žalovaného.

Zo zápisnice z pojednávania pred krajským súdom zo dňa 08.03.2016 vyplýva, že pojednávania sa zúčastnila právna zástupkyňa žalobkyne JUDr. Slávka Pindrochová Gatialová (advokátka G&G IURISCONSULTI, s.r.o.) ako aj žalovaný. Na otázku súdu právna zástupkyňa žalobkyne uviedla, že na žalobe trvá a do spisu založila písomné podanie zo dňa 08.03.2016. Na uvedenom pojednávaní bolo po porade senátu prijaté a vyhlásené uznesenie súdu, ktorým bolo konanie zastavené.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že vyzval žalobkyňu na odstránenie väd žaloby uznesením zo dňa 03.08.2015, na čo žalobkyňa nereagovala. Podanie JUDr. K. O. krajský súd neprijal, nakoľko nie je zástupcom podľa § 250a O.s.p. Podanie advokáta žalobkyne zo dňa 08.03.2016, doručené súdu na pojednávaní, je vyjadrením žalobcu k vyjadreniu žalovaného. Preto súd postupoval v súlade s § 250d od. 3 O.s.p. a konanie zastavil.

Námietka žalobkyne, že postupom krajského súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom bola podľa odvolacieho súdu dôvodná a krajskému súdu bolo možné vytknúť viacero pochybení. Pokiaľ totiž krajský súd považoval žalobu žalobkyne za neúplnú, výzvu s inštrukciami ako žalobu doplniť mal krajský súd doručiť žalobkyni na adresu, ktorá bola krajskému súdu známa z podanej žaloby. Súčasne ak mal krajský súd pochybnosti o tom, či plná moc udelená JUDr. K. O. (krajskému súdu bola doručená dňa 28.08.2015) spĺňa podmienky na zastupovanie účastníka v správnom konaní podľa § 250a OSP, krajský súd mal žalobkyňu poučiť o tom, že žalobkyňa musí byť zastúpená advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sama, alebo jej zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná.

Uznesenie krajského súdu č. k. 5S/93/2015-13 zo dňa 03.08.2015 neúspešne doručované žalobkyni síce obsahovala výzvu, aby žalobkyňa v lehote do 15 dní odo dňa doručenia predložila v zmysle ust. § 250a O.s.p. originál plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie v konaní, podľa odvolacieho súdu, však takto formulovaná výzva bola prinajmenšom máľúca, pretože mohla vzbudiť dojem, že krajský súd vyzýva žalobkyňu na predloženie originálu plnej moci pre JUDr. K. O., keďže súdu bola predložená len fotokópia plnej moci.

Ďalšie pochybenie krajského súdu spočívalo v tom, že hoci podľa (dôvodov rozhodnutia) krajského súdu zo žaloby žalobkyne nevyplývalo, aké subjektívne právo žalobkyne malo byť vydaním napadnutého rozhodnutia porušené a v čom vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správnych orgánov oboch stupňov, vo veci nariadil pojednávanie, predvolal jej novozvoleného právneho zástupcu G&G IURISCONSULTI, s.r.o., pričom z dôvodov rozhodnutia, ktorým konania zastavil vyplýva, že podanie JUDr. K. O. neprijal, nakoľko nie je zástupcom podľa § 250a OSP a podaním jej právneho zástupcu, ktoré založil do spisu dňa 08.03.2016 právny zástupca G&G IURISCONSULTI, s.r.o. sa nezaoberal, pretože išlo o vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade považoval takýto postup krajského súdu za nesprávny. Z veľmi stručného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o zastavení konania vyplýva, že krajský súd zastavil konanie preto, že žalobkyňa neodstránila vady žaloby. Ako uvádza odvolací súd vyššie, krajskému súdu bolo možné vytknúť, že výzvu na odstránenie väd žaloby a výzvu na predloženie plnej moci nedoručil priamo žalobkyni na adresu, ktorá bola krajskému súdu známa, a ktorú žalobkyňa v žalobe uviedla ako adresu na doručovanie. Žalobkyňa sa nemala ako dozvedieť, že je žaloba trpí vadami, ktoré bránia vecnému prejednaniu žaloby, pretože krajský súd jej výzvu nedoručil, rovnako tak ani jej právnenému zástupcovi G&G IURISCONSULTI, s.r.o., s ktorým krajský súd navyše konal tak, akoby žalobu mienil prejednať, o čom svedčí nariadenie pojednávania, na ktoré právneho zástupcu žalobkyne G&G IURISCONSULTI, s.r.o. predvolal.

Krajský súd mal povinnosť vyzvať žalobkyňu, resp. jej právneho zástupcu na doplnenie žaloby s poučením o následku nesplnenia si povinnosti. Krajský súd však konanie zastavil, čím sa dopustil procesného pochybenia (nesplnenia si zákonnej poučovacej povinnosti), a to tým, že žalobkyni bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. Krajský súd na zastavenie konania použil zákonný dôvod, na aplikáciu ktorého však neboli splnené zákonné predpoklady. V takomto prípade sa zastavenie považuje za odmietnutie spravodlivosti a porušenie ústavného princípu základného práva na súdnu ochranu. Vývodené závery krajského súdu boli zjavne arbitrárne a mali za následok odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Odvolací súd zastáva názor, že ak nebolo žalobkyni - ako účastníčke konania poskytnuté potrebné poučenie, hoci sa tak z objektívneho hľadiska malo stať, je konanie pred prvostupňovým súdom postihnuté vadou, ktorú možno klasifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom. V dôsledku uvedeného najvyšší súd podľa § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 226 OSP v novom konaní je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O trovách konania rozhodne krajský súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 3 OSP, podľa ktorého, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.